

Informace o realizaci protipovodňových opatření v České republice za rok 2013 v gesci Ministerstva zemědělství

1. Úvod

Povodňové situace představují na území České republiky největší hrozby přírodních katastrof. Tato skutečnost je dána polohou České republiky v kontinentálním i celosvětovém měřítku. Vzniku povodní nelze zabránit, lze pouze zmírnit jejich dopad na životy a majetek obyvatel. Tato skutečnost velmi významně ovlivňuje postoj Ministerstva zemědělství a správců vodních toků k této problematice.

Povodně na našem území způsobily za posledních 15 let škody za více než 190 mld. Kč a významně vstoupily do života společnosti. Po extrémní povodni na Moravě v roce 1997 bylo zřejmé, že povědomí o existenci mimořádných povodní bylo ve všech oblastech života státu velice nízké. Důsledkem této skutečnosti byla jak elementární nepřipravenost na přírodní povodňové katastrofy, tak významná opomenutí a nesystémovost v rozvoji území podél vodních toků, k nimž došlo během téměř 100letého období bez významných povodní. Následující tabulka uvádí pouze roky významných povodňových situací na území České republiky.

Povodně v letech 1997–2013 z hlediska počtu ztrát na lidských životech a výše povodňových škod

Povodňová situace [rok]	Počet ztrát na lidských životech	Povodňové škody [mil. Kč]	
		celkové	z toho na VH dílech v majetku státu
1997	60	62 600	6 600
1998	10	1 800	
2000	2	3 800	606
2001	0	1 000	100
2002	16	75 100	4 630
2006	9	6 200	2 238
2009	15	8 500	1 392
2010	8	15 200	3 400
2013	15	15 400	2 196
Celkem	135	189 600	21 162

2. Důvod předložení materiálu

V návaznosti na usnesení č. 383 ze dne 12. dubna 2006 schválila vláda České republiky svým usnesením č. 496 ze dne 10. května 2006 financování protipovodňových opatření zajišťovaných Ministerstvem zemědělství.

Na základě usnesení vlády č. 496 ze dne 10. května 2006 (bod II/5) bylo uloženo ministru zemědělství předkládat pravidelně po projednání s ministrem financí vždy do 30. dubna každého kalendářního roku, počínaje rokem 2008, Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky informaci o realizaci protipovodňových opatření v České republice za předchozí kalendářní rok v gesci Ministerstva zemědělství. První informace byla Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky předložena v dubnu 2008 a v současné době se předkládá již sedmá informace v pořadí.

3. Realizace programů protipovodňových opatření v období do roku 2013

Struktura programů Ministerstva zemědělství

č. ISPROFIN	Název programu / podprogramu
129 120	Podpora prevence před povodněmi II
129 122	Podpora protipovodňových opatření s retencí
129 123	Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků
129 124	Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl
129 125	Podpora vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů
129 126	Podpora zadržování vody v suchých nádržích na drobných vodních tocích
129 130	Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží
129 132	Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží
129 133	Odstraňování povodňových škod na hrázích a objektech rybníků a vodních nádrží
129 134	Odstranění havarijních situací na rybnících a vodních nádržích
	Realizace pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření

Do výčtu programů v gesci Ministerstva zemědělství jsou pro potřeby této zprávy zahrnuty výhradně projekty na prevenci před povodněmi. Projekty na odstraňování povodňových škod nejsou zahrnuty z důvodu, že v rámci těchto opatření dochází k uvedení vodních děl do původního stavu před povodní. Výjimkou zůstává podprogram 129 133 Odstraňování povodňových škod na hrázích a objektech rybníků a vodních nádrží, jelikož u řady akcí k odstranění povodňových škod se zároveň zkvalitňuje jejich preventivní účinek při případné další povodni (zejm. odolnost hrází, zvýšení retenčního prostoru vodních děl, zabezpečení bezpečnostních přelivů na Q₁₀₀ apod.).

3.1 Program 129 120 Podpora prevence před povodněmi II

Program Podpora prevence před povodněmi II navazuje na úspěšnou I. etapu programu (229 060), která byla realizována v letech 2002–2007 s náklady ve výši cca 4,043 mld. Kč.

Usnesením vlády č. 1304 ze dne 15. listopadu 2006 k Dokumentaci programu 129 120 Podpora prevence před povodněmi II a ke změně usnesení vlády č. 383 ze dne 12. dubna 2006 a č. 496 ze dne 10. května 2006 bylo ministru zemědělství uloženo zajistit v letech 2007–2012 realizaci II. etapy programu Podpora prevence před povodněmi II v rozsahu dotačních prostředků ve výši 10 mld. Kč (státní rozpočet 1 mld. Kč, úvěr EIB 6 mld. Kč a výnosy z privatizací 3 mld. Kč).

Dotační prostředky na program 129 120 dle dokumentace schválené usnesením vlády č. 1304 ze dne 15. listopadu 2006

Zdroj	Státní rozpočet	Úvěr EIB	Výnosy z privatizací
Částka (mld. Kč)	1,0	6,0	3,0

První změna dokumentace programu 129 120 schválená usnesením vlády č. 1527 ze dne 1. prosince 2008 rozšířila rozpočtový rámec na roky 2007–2013.

Druhá změna schválená usnesením vlády ze dne 24. května 2010 č. 365 rozšířila náplň programu 129 120 o podprogram 129 126 „Podpora zadržování vody v suchých nádržích na drobných vodních tocích“. Zároveň posílila finanční rámec programu o 1 mld. Kč přesunutím finančních prostředků úvěru EIB z programu 129 130.

V roce 2013 byla v důsledku červnové povodně schválena třetí změna dokumentace programu 129 120 usnesením vlády č. 682 ze dne 4. září 2013, která prodlužuje trvání programu o jeden rok do konce roku 2014 a posiluje finanční rámec programu o 183 mil. Kč

přesunutím finančních prostředků úvěru EIB z programu 129 130. Počítá s celkovými dotačními prostředky ve výši 10,22 mld. Kč (viz tabulka níže).

Dotační prostředky na program 129 120 dle poslední dokumentace schválené usnesením vlády č. 682 ze dne 4. září 2013

Zdroj	Státní rozpočet	Státní rozpočet – VPS	Úvěr EIB	Výnosy z privatizací / OSFA
Částka (mld. Kč)	0,724	0,400	7,183	1,916

Čerpání programu 129 120 v roce 2013 bylo nejvyšší od jeho zahájení a překročilo původně plánovanou výši. Důvodem bylo zahájení a především dokončení realizace nejvýznamnějších a nejnákladnějších protipovodňových opatření. V roce 2014 již nedojde v rámci programu k zahájení nových stavebních akcí, ale dojde pouze k dofinancování veškerých akcí v rámci programu, především těch, jejichž výstavba byla zpožděna v důsledku povodní roku 2013. Předpoklad čerpání finančních zdrojů na rok 2014 je ve výši cca 208,6 mil. Kč (včetně vlastních zdrojů).

Program 129 120 – přehled skutečného čerpání v letech 2007–2013 a předpoklad čerpání v roce 2014 (v mil. Kč)

Zdroj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Celkem
Úvěr EIB	0,0	308,0	1 316,6	634,6	816,1	1 682,3	2 220,0	142,5	7 120,1
FNM/OSFA ¹⁾	0,0	140,0	450,0	650,0	404,4	271,1	11,1	0,0	1 926,6
Státní rozpočet	193,8	341,4	29,5	99,5	0,0	0,0	30,3	10,1	704,6
Státní rozpočet – VPS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	368,2	14,6	382,8
Celkem dotace	193,8	789,4	1 796,1	1 384,1	1 220,5	1 953,4	2 629,6	167,2	10 134,1
Vlastní, příp. jiné zdroje ²⁾	106,4	99,5	198,2	318,2	101,4	86,1	88,7	41,4	1 039,9
Celkem	300,2	888,9	1 994,3	1 702,3	1 321,9	2 039,5	2 718,3	208,6	11 174,0

Pozn.: ¹⁾ Výnosy z privatizací, po novele zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky (zákon o zrušení Fondu národního majetku). Novelou uvedeného zákona ze dne 20. 12. 2011 byly finanční prostředky alokované na financování programu sníženy na 1 590 mil. Kč. V roce 2011 byl program posílen částkou 54,4 mil. Kč z prostředků OSFA a následně pak v letech 2012 a 2013 celkovou částkou 282,2 mil. Kč.

²⁾ Odchyly ve vlastních zdrojích oproti minulým zprávám jsou způsobeny upřesněním nákladů na výkupy pozemků uskutečňované po dokončení staveb.

Program 129 120 – přehled skutečného čerpání v letech 2007–2013 dle jednotlivých investorů (v mil. Kč)

Investor	Dotační prostředky						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Povodí Labe, s.p.	6,277	222,835	282,353	658,519	515,329	861,026	996,957
Povodí Moravy, s.p.	26,616	51,997	93,109	92,69	373,19	246,552	660,215
Povodí Odry, s.p.	37,853	101,087	191,102	191,901	128,556	105,732	199,223
Povodí Ohře, s.p.	9,111	53,095	25,124	35,963	37,111	186,112	76,037
Povodí Vltavy, s.p.	58,357	216,604	401,489	169,91	79,954	402,745	569,697
Lesy ČR, s.p.	42,992	63,803	99,138	74,766	82,357	121,536	71,18
ZVHS ^{*)}	12,617	63,94	92,813	66,631	0,000	0,000	0,000
Obce	0,000	11,4	75,695	33,676	3,996	29,736	56,267
Hl. m. Praha	0,000	4,6	535,314	60,086	0,000	0,000	0,000
Celkem	193,823	789,361	1 796,14	1 384,14	1 220,49	1 953,44	2 629,58

Pozn.: ^{*)} Zemědělská vodohospodářská správa.

V Dokumentaci programu 129 120 schválené v roce 2006 byl předpoklad, že průměrný podíl vlastních zdrojů na akci bude činit cca 5 % z celkových nákladů. Tzn., že z celkových

maximálních 10 mld. Kč určených na realizaci programu, by vlastní zdroje investorů měly být na úrovni minimálně 500 mil. Kč. Ke konci roku 2013 vlastní zdroje investorů činí téměř 1 mld. Kč, tzn., že původně plánovaný a současný limit je již překročen. Významný podíl na tomto překročení měl v minulých letech především investor Hlavní město Praha, kde určený podíl státního rozpočtu nebylo možné navýšit a investor tak k dokončení významného protipovodňového opatření musel použít značný podíl vlastních zdrojů. Spolupráce státních podniků Povodí s dotčenými obcemi a městy přináší do programu další finanční zdroje. Tato skutečnost má pozitivní vliv a umožňuje realizovat větší objem protipovodňových opatření.

Od počátku programu byl nastaven objektivní systém hodnocení a zařazování akcí do programu. Sedmý rok realizace programu 129 120 lze tedy díky plynulému čerpání finančních prostředků hodnotit velmi pozitivně.

Program 129 120 – předpoklad parametrů u stavebně zahájených akcí v letech 2007–2013 po jejich dokončení

Název ukazatele	Jednotka	Hodnota výchozího roku ^{*)}	Hodnota cílového roku	Nárůst
129 122 – Podpora protipovodňových opatření s retencí				
Retenční objem	mil. m ³	0	35,005	35,005
Celkový objem	mil. m ³	0	0,302	0,302
Délka ochranné hráze	m	0	1 002,74	1 002,74
Délka úpravy/stabilizace toku	m	0	834	834
Délka rekonstruované hrany bezpečnostního přelivu	m	0	36	36
129 123 – Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků				
Délka ochranné hráze	m	0	106 196,35	106 196,35
Délka úpravy stabilizace toku	m	0	189 889,6	189 889,6
Délka odlehčovacího koryta/štoly	m	0	9 632,18	9 632,18
Délka mobilní stěny	m	0	6 915,8	6 915,8
Délka přelivné hrany jezu	m	0	264,3	264,3
Délka rekonstruovaného úseku hráze	m	0	10 742	10 742
Retenční objem pro zachycení splavenin	tis. m ³	0	51,915	51,915
129 124 – Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl				
Délka hrází včetně rekonstruovaných hrází	m	0	2 574	2 574
Délka bezpečnostního přelivu (včetně rekonstruovaných)	m	0	520,555	520,555
129 125 – Podpora vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů				
Délka řešeného úseku toku	km	0	2 074,735	2 074,735
129 126 – Podpora zadržování vody v suchých nádržích na drobných vodních tocích				
Retenční objem	mil. m ³	0	0,228	0,228

Pozn.: ^{*)} Hodnota výchozího roku je nulová, neboť se jedná o realizaci nových objektů. Uvedené členění tabulky vychází z formulářů databáze ISPROFIN schválených MF při schvalovacím procesu dokumentace programu 129 120.

Přehled nejvýznamnějších investičních akcí realizovaných v roce 2013

„Bohušovice nad Ohří – protipovodňová ochrana“ s celkovými náklady 66,304 mil. Kč. Město se nachází v záplavovém území významných vodních toků Labe a Ohře. Liniová stavba o celkové délce 2 781 m se nachází v intravilánu a extravilánu. Je tvořena nadzemními objekty (sypaná hráz a železobetonová stěna) a podzemní částí (piloty a injektáže) a doplněna mobilním hrazením. Město je tak chráněno do úrovně povodně na Labi z roku 2002, jejíž rozliv přibližně odpovídá povodni na Ohři s kulminací Q₅₀ s rezervou 0,5 m (151,8 m n. m.).

„Zruč nad Sázavou – protipovodňová opatření“ s celkovými náklady 107,522 mil. Kč jsou tvořena železobetonovými zdmi s podzemní stěnou ze štětovnic v délce přibližně 1 900 m na pravém břehu Sázavy a pravém břehu Ostrovského potoka. Návrhová ochrana je na Q_{100} s převýšením 0,3 m.

„Labe, Mělník – protipovodňová ochrana“ s celkovými náklady 544,433 mil. Kč tvoří soubor tří samostatných částí protipovodňového systému ochrany na Q_{100} složeného ze zemních hrází v kombinaci se stabilními protipovodňovými stěnami či mobilním hrazením.

„LB hráz na Orlovské stružce – alternativa č. 2, Bohumín – Vrbice, km 0,000 – 2,000“ s celkovými náklady 56,597 mil. Kč. Cílem opatření je zvýšení úrovně ochrany intravilánu Bohumína, místní části Vrbice, a území mezi Vrbicí a soutokem Odry s Ostravicí. Komplexem stavebních opatření založených zejména na podélných ochranných prvcích (hráze) je zvýšena úroveň protipovodňové ochrany na Q_{100} s rezervou až 0,8 m.

„Morava, Olomouc – zvýšení kapacity koryta II. etapa A, stavební část“ s celkovými náklady 293,238 mil. Kč představuje úpravu řeky Moravy po obou březích v délce 1 250 m. Jedná se o výstavbu zemní hráze navazující na železobetonovou zeď, snížení bermy, prohrádku koryta a odstranění prahu, čímž je zvýšena úroveň protipovodňové ochrany na Q_{100} .

3.2 Program 129 130 Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží

Program Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží navazuje na úspěšnou I. etapu programu (220 210), která byla realizována v letech 2003–2007. V tomto období bylo vybudováno cca 230 akcí v nákladech cca 2,139 mld. Kč.

Usnesením vlády č. 1304 ze dne 15. listopadu 2006 k Dokumentaci programu 129 120 Podpora prevence před povodněmi II a ke změně usnesení vlády č. 383 ze dne 12. dubna 2006 a č. 496 ze dne 10. května 2006 bylo ministru zemědělství uloženo zajistit v letech 2007–2012 realizaci programu 129 130 Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží v rozsahu dotačních prostředků ve výši 4,2 mld. Kč.

Dotační prostředky na program 129 130 dle usnesení vlády č. 1304 ze dne 15. 11. 2006

Zdroj	Státní rozpočet	Úvěr EIB	Výnosy z privatizací
Částka (mld. Kč)	0,9	3,0	0,3

Následně byla provedena 1. změna Dokumentace programu 129 130, která vycházela ze zkušeností s administrací programu v uplynulých letech a zohledňuje aktuální potřeby programu. Touto změnou došlo k úpravě finanční bilance, a to k přesunu finančních prostředků úvěru EIB ve výši 1 mld. Kč do programu 129 120. Následovala 2. změna Dokumentace programu, která řeší především jeho prodloužení do roku 2015 a zároveň vytvoření nového podprogramu, určeného k odstraňování havarijních stavů a jejich následků na rybnících a vodních nádržích. Došlo také k úpravě finanční bilance v rozsahu dotačních prostředků programu ve výši cca 2,9 mld. Kč (přesunutí finančních prostředků úvěru EIB ve výši 0,183 mld. Kč do programu 129 120 a úprava objemu prostředků státního rozpočtu), a to v následující struktuře:

Dotační prostředky na program 129 130 dle 2. změny dokumentace z října 2013

Zdroj	Státní rozpočet	Úvěr EIB	Výnosy z privatizací
Částka (mld. Kč)	0,848	1,817	0,259

Podle 2. změny Dokumentace programu 129 130 se v letech 2007–2015 předpokládá financování výdajů programu ve výši 3,6 mld. Kč, z čehož představují 1,4 mld. Kč kapitálové

výdaje (investice) a 2,2 mld. Kč běžné výdaje (neinvestice) a z toho vlastní zdroje investorů ve výši 0,7 mld. Kč (v rámci této částky mohou být eventuelně uplatněny i jiné zdroje, zejména příspěvky z územních rozpočtů). Spoluúčast investorů na financování akcí zahrnutých do programu je stanovena ve výši 20 % nákladů akce (s výjimkou žadatelů z oblasti výzkumných a školních ústavů). Předepsaná finanční spoluúčast investorů na realizaci akcí je evidována finančním manažerem Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou, a.s.

Hlavním cílem tohoto programu je mj. zlepšení technického stavu rybníčního fondu České republiky a obnova vodohospodářských funkcí rybníků a vodních nádrží s ohledem na jejich význam při omezování extrémních hydrologických situací – povodní a sucha. Prioritou programu je odbahnění a realizace rekonstrukcí hrází a objektů rybníků a malých vodních nádrží s cílem obnovení jejich základních funkcí, zvýšení jejich bezpečnosti během povodní, zvýšení jejich využitelné retenční kapacity a zajištění výstavby nových vodních nádrží, které budou součástí systému protipovodňové ochrany. Podprogram 129 132 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavba vodních nádrží“ skončil k 31. 12. 2013 a v roce 2014 bude závěrečně vyhodnocen. Po vyhodnocení převážné většiny akcí stěžejního podprogramu 129 132 bylo zjištěno, že bylo vytvořeno 1,013 mil. m³ retenčního prostoru nově budovaných nádrží a dále 36,53 mil. m³ zásobního prostoru řešeného v rámci obnovy a rekonstrukce stávajících rybníků. Tyto údaje vychází ze zaměření skutečných stavů akcí po realizaci a ze schválených manipulačních a provozních řádů rybníků a vodních nádrží.

Program 129 130 vychází ze zkušeností s programem 229 210 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“ a ještě výrazněji akcentuje a podporuje protipovodňové funkce rybníků a malých vodních nádrží a bezpečnost rybníčních hrází a souvisejících objektů.

Program 129 130 – přehled skutečného čerpání v letech 2007–2013 a předpoklad čerpání v letech 2014–2015 (v mil. Kč)

Zdroj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014–2015	Celkem
Úvěr od EIB	0,0	0,0	368,6	410,5	459,1	315,4	262,4	0,0	1 816,0
FNM ¹⁾	0,0	19,0	90,0	120,0	30,0	0,0	0,0	0,0	259,0
Státní rozpočet	0,0	339,5	160,0	0,0	31,0	93,2	22,0	100,0	805,7
Celkem	0,0	418,5	618,6	530,5	520,1	408,6	284,4	100,0	2 880,7
Vlastní, příp. jiné zdroje ²⁾	8,8	101,4	143,5	143,5	148,4	130,0	53,3	20,0	748,9
Celkem	8,8	519,9	762,1	674	668,5	538,6	337,7	120,0	3 629,6

Pozn.: ¹⁾ Výnosy z privatizací, po novele zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky (zákon o zrušení Fondu národního majetku).

²⁾ Odchylyky ve vlastních zdrojích oproti minulým zprávám jsou způsobeny upřesněním nákladů na výkupy pozemků uskutečňované po dokončení staveb.

Schválená dokumentace programu 129 130 počítá s maximálním finančním rámcem ve výši cca 2,9 mld. Kč. Předpoklad čerpání finančních zdrojů v letech 2014–2015 je ve výši cca 0,1 mld. Kč.

Čerpání programu 129 130 v roce 2013 bylo nižší než předchozí roky. Důvodem byla realizace nejvýznamnějších a finančně nejnákladnějších akcí již v minulých letech. V letech 2014–2015 se předpokládá, že dojde k dofinancování veškerých akcí v rámci programu.

Program 129 130 – předpoklad parametrů u stavebně zahájených akcí v letech 2007–2013 po jejich dokončení

Název parametru	Jednotka	Hodnota výchozího roku	Hodnota cílového roku	Nárůst
Opravy a rekonstrukce rybníčních hrází	tis. m ³	0	514,11	514,11
Vybudované a rekonstruované bezpečnostní zařízení na min. Q ₁₀₀	m	177,61	4 008,94	3831,33
Vybudovaná či obnovená výpustná zařízení	m	13,53	1 235,60	1222,07
Vytvoření zásobního prostoru vzniklého obnovou či rekonstrukcí rybníka	tis. m ³	3 295,63	36 543,48	33 237,85
Odbahnění	tis. m ³	0	7 756,39	7756,39
Retenční prostor vytvořený výstavbou nových VN, obnovou nebo rekonstrukcí	tis. m ³	0	1 012,54	1012,54

Pozn.: Uvedené parametry jsou pouze předpoklady. K jejich průběžnému upřesňování dochází po vyhodnocení konkrétních akcí na základě skutečných zaměření realizovaných staveb a následně schvalovaných manipulačních a provozních řádů. Konečně dosažené hodnoty budou známy po vyhodnocení celého programu.

Přehled vybraných investičních akcí realizovaných v roce 2013

„Odbahnění a rekonstrukce rybníka Velké jezero“ od žadatele „ČRS, Jihočeský územní svaz“ s celkovými náklady 13,953 mil. Kč. Technické řešení spočívalo v rekonstrukci výpustného zařízení a bezpečnostního přelivu, opravě hráze a odbahnění. Vodní dílo je řazeno do III. kategorie vodních děl dle vyhlášky č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly, a realizací akce bylo zabezpečeno na Q₁₀₀₀.

„Oprava a odbahnění Černíkovického rybníka“ od žadatele „Jan Kolowrat Krakowský“ s celkovými náklady 26,266 mil. Kč. Technické řešení spočívalo ve vybudování výpustného zařízení ve sdruženém objektu spolu s výpustným zařízením, odbahnění, opravě hráze a navýšení retenčního prostoru nádrže. Vodní dílo je řazeno do IV. kategorie vodních děl dle vyhlášky č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly, a realizací akce bylo zabezpečeno na Q₁₀₀.

„Obnova Rejšického rybníka“ od žadatele „Rybářství Chlumec nad Cidlinou, a.s.“ s celkovými náklady 20,69 mil. Kč. Technické řešení spočívalo v obnově vodní nádrže s cílem zvýšení bezpečnosti vodního díla, navýšení retenčního prostoru, odbahnění, oprava hráze a vybudování nového sdruženého objektu. Vodní dílo je řazeno do IV. kategorie vodních děl dle vyhlášky č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly, a realizací akce bylo zabezpečeno na Q₁₀₀.

3.3 Realizace pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření

Usnesením Vlády České republiky ze dne 24. května 2010 č. 365, k Dokumentaci programu 129 120 Podpora prevence před povodněmi II – 2. změna a ke změně usnesení vlády ze dne 15. listopadu 2006 č. 1304, k Dokumentaci programu 129 120 Podpora prevence před povodněmi II a ke změně usnesení vlády ze dne 12. dubna 2006 č. 383 a ze dne 10. května 2006 č. 496, bylo ministru zemědělství uloženo zajistit v období let 2007–2013 také realizaci pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření v rozsahu 1 mld. Kč v následujícím členění finančních zdrojů:

Zdroj	Státní rozpočet	Výnosy z privatizací
Částka (mld. Kč)	0,3	0,7

Na pozemkové úpravy zaměřené na protipovodňová opatření jsou finanční prostředky využity tam, kde je účelné uspořádat vlastnické vztahy v řešeném území nebo jeho části ještě před vydáním stavebního povolení a také na konkrétní protipovodňová opatření (investice), která byla navržena v rámci pozemkových úprav a vychází ze schválených plánů společných zařízení. Cíl a účel pozemkových úprav je obsažen v ustanovení § 2 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/2002 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Realizace pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření – přehled skutečného čerpání v letech 2007–2013 (v mil. Kč)

Zdroj	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
Státní rozpočet	64,0	44,6	50,0	70,0	0,0	30,0	0,0	258,6
OSFA ^{*)}	0,0	0,0	62,5	47,0	150,0	-	-	259,5
PF ČR	-	-	-	-	-	200,0	-	200,0
Všeobecné pokladní správa	-	-	-	-	-	-	63,0	63,0
Celkem	64,0	44,6	112,5	117,0	150,0	230,0	63,0	781,1

Pozn.: ^{*)} Operace státních finančních aktiv, po novele zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky (zákon o zrušení Fondu národního majetku).

Na základě požadavku Ministerstva financí jsou od roku 2010 projekty schvalovány mezirezortní pracovní skupinou. Dále byl Ústředním pozemkovým úřadem MZe vytvořen Metodický pokyn k postupu administrace akcí v rámci čerpání finančních prostředků na realizaci pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření (č. j. 9689/2010-13300). Před předložením do mezirezortní pracovní skupiny jsou projekty schvalovány ve spolupráci s ČVUT (Fakultou stavební, Katedrou hydrotechniky) tak, aby se blížily postupům obvyklým a nastaveným v minulých letech u dalších dvou programů shora citovaného usnesení vlády, které jsou v gesci úseku vodního hospodářství Ministerstva zemědělství. Je tak zajištěn výběr projektů pozemkových úprav podle předpokládaného protipovodňového účinku při zohlednění ekonomické efektivity a komplexnosti z vodohospodářského hlediska.

Pro rok 2013 bylo předpokládáno zajištění finančních prostředků na realizaci pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření ve výši 240 mil. Kč, a to ze zdrojů Pozemkového fondu ČR. Toto řešení bylo výsledkem jednání Ministerstva financí a Ministerstva zemědělství ve věci náhrady výpadku finančních prostředků na spolufinancování protipovodňových programů Ministerstva zemědělství pro roky 2012 a 2013 v důsledku novely zákona o zrušení Fondu národního majetku a vyústilo „Návrhem na změnu usnesení vlády České republiky ze dne 23. května 2012 č. 363“. Ke změně však nedošlo. Dne 1. 1. 2013 nabyl účinnosti zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů. Tímto zákonem došlo ke spojení dosavadní soustavy pozemkových úřadů a zbytkových agend Pozemkového fondu ČR a vytvoření nové organizační složky státu s názvem Státní pozemkový úřad (dále jen „SPÚ“). SPÚ hospodařil v roce 2013 s provizorním rozpočtem a na realizaci pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření nebylo 240 mil. Kč vyčleněno. Vzhledem k okolnosti, že byla rozpuštěna Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, nemohla být přijata změna zákona o rozpočtu ČR (rozpočtové opatření). Jelikož bylo nutné financovat projekty již dříve smluvně zavázané, použil SPÚ na dofinancování realizací pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření vlastní zdroje na financování pozemkových úprav (všeobecná pokladní správa), a to ve výši cca 63 mil. Kč.

Realizace pozemkových úprav zaměřených na protipovodňová opatření v období let 2007–2013 byla původně plánována v objemu 1 mld. Kč. Z této částky bylo celkem profinancováno 781,1 mil. Kč. Tento rozdíl mezi plánovaným objemem a profinancovanou částkou byl způsoben především výše uvedeným zrušením Fondu národního majetku, ze kterého měly být pozemkové úpravy zaměřené na protipovodňovou prevenci financovány.

Ovšem i v tomto sníženém objemu peněz realizace opatření prvků plánů společných zařízení pozemkových úprav přispěla k výraznému omezení rizika povodňových škod na majetku; byly vybudovány rybníky, poldry, nádrže, záchytné příkopy, kanály, úpravy vodních toků, zasakovací pásy, průlehy apod. Tato opatření napomohla také k protierozní ochraně zemědělské půdy. Celkově lze zkonstatovat, že šlo o efektivní opatření s návratností v úsporách na povodňových a vodní erozi způsobených škodách. Realizaci programů prevence před povodněmi je důležité zabezpečit i nadále včetně zajištění dostatečných finančních prostředků.

4. Závěr

Realizovaná protipovodňová opatření v gesci Ministerstva zemědělství výrazně omezují rizika povodňových škod a naplňují tak „Strategii ochrany před povodněmi pro území České republiky“ schválenou usnesením vlády č. 382 ze dne 19. dubna 2000, která byla aktualizována v rámci Plánu hlavních povodí České republiky (schváleného usnesením vlády ČR ze dne 23. května 2007 č. 562).

V I. etapě programu Prevence před povodněmi (2002–2007) byl nastartován systémový proces cíleného zvyšování ochrany před povodněmi v ČR.

Program Podpora prevence před povodněmi II byl poslední úpravou Dokumentace programu 129 120 schválenou usnesením vlády č. 682 ze dne 4. září 2013 prodloužen do roku 2014 (2007–2014) a počítá s celkovými dotačními prostředky ve výši 11,17 mld. Kč (včetně vlastních zdrojů investorů).

Program Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží byl 2. změnou Dokumentace programu 129 130 prodloužen do roku 2015 (2007–2015) a rozšířen o nový podprogram, určený k odstraňování havarijních stavů a jejich následků na rybnících a vodních nádržích. V rámci programu 129 130 bylo zabezpečeno celkem cca 3,6 mld. Kč dotačních prostředků (včetně vlastních zdrojů investorů).

Tyto programy jsou dále vhodně doplňovány o realizaci pozemkových úprav (2007–2013), které částečně napomáhají s přípravou staveb a o investiční opatření dle schválených plánů společných zařízení pozemkových úprav, přičemž výběr jednotlivých akcí je prováděn v návaznosti na akce jednotlivých správců vodních toků.

Čerpání programů v gesci Ministerstva zemědělství probíhá uspokojivě a do ukončení programů se předpokládá dofinancování akcí v rámci jednotlivých programů.

Příprava III. etapy realizace protipovodňových opatření byla zahájena jako pokračování I. a II. etapy realizace technických protipovodňových opatření projednáním Informace o její přípravě ve vládě a Poslanecké sněmovně v roce 2012.

Cílem III. etapy v letech 2014–2020 bude realizace technických protipovodňových opatření podle pravidel účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku. Bude upřednostňována podpora retence – opatření k řízeným rozlivům povodní, poldry, vodní nádrže s retenčními prostory a budou podporována zejména chybějící opatření v oblastech s potenciálně významným povodňovým rizikem vymezených podle tzv. povodňové směrnice 2007/60/ES.

Přibližné vyčíslení finančních potřeb představuje cca 1,7 mld. Kč ročně k diskusi o zajištění národních finančních zdrojů i zdrojů připravovaných EU pro období 2014–2020. Pro financování přípravy projektů a pokračování protipovodňových opatření v letech 2014 a 2015 se využijí prostředky schválených výdajových rámců pro kapitolu Ministerstva zemědělství v částce 400 mil. Kč ročně, což představuje minimální částky pro rozběh III. etapy programu.

Zabezpečení přípravy a zahájení III. etapy realizace technických protipovodňových opatření je jedním z prioritních úkolů vodního hospodářství v dalších letech.

Effektivnost vybudovaných protipovodňových opatření dokazuje i osvědčení funkčnosti opatření realizovaných v letech 2002–2013, které byly ve funkci při povodni v červnu v roce 2013. Touto povodní bylo na významných vodních tocích státních podniků Povodí Vltavy, Labe a Ohře celkem dotčeno 94 protipovodňových opatření, z nichž 79 protipovodňových opatření zcela splnilo ochranu, tedy 84% úspěšnost. Zbýlých osm protipovodňových opatření nebylo úplně dokončeno, čtyři protipovodňová opatření byla funkční do svých návrhových parametrů a na třech protipovodňových opatřeních se vyskytly poruchy jejich funkce a plnily ochranu jen částečně.

Celkově lze shrnout, že protipovodňová opatření většího rozsahu, která byla v posledních cca 10 letech realizována především v rámci I. a II. etapy Programu prevence před povodněmi, splnila až na několik výjimek svůj ochranný účel a velmi významně tak přispěla k eliminaci povodňových škod v chráněném území.

Další informace o realizaci protipovodňových opatření v České republice v gesci Ministerstva zemědělství za předchozí kalendářní rok, tedy 2014, bude Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky předložena v termínu do 30. dubna 2015.